

Oslo den 24/5-77

KAMERATER.

Vi beklager at vi ikke klarte å få trykt opp matriale på noen annen måte en dette,men det var det eneste riktige å gjøre.

Den første delen av artikkelen står i RØDE FANE NR 4 1976.

De andre dele har vi stenilert opp.Det vil forekomme endel feil i språket fordi vi måtte ta det ut fra setteriet før det var blitt retta.Itilegg kommer et tilegg som skulle være innarbeida i teksten om sommerlekene i USA (Lake Placid.)Det er formulert som et brev til redaksjonen i RØDE FANE.Vi beklager at det ikke er formulert ,men vil legge fram forslag om dette seinene.



Dette er tape 1 på Røde Fane 1/77.

## IDRETTEEN, DEL 2

I den forrige artikkelen (RF nr. 4—76) konkluderte vi: *«Idrett og fysisk fostring er i ett og alt et produkt av klassekampen. Den har, så lenge utbytting og undertrykking har eksistert, vært en viktig sak både for de herskende og undertrykte klassene. Ja, mer enn det: Det har vært og er en betingelse for de herskende klassenes makt og de undertryktes opprør. Idrett og fysisk fostring er en grunnleggende betingelse for å føre krig. Sånn har det vært til alle tider, sånn vil det fortsatt bli. Derfor er det av største betydning at kommunister og progressive tar alvorlig på idretten og den fysiske fostringa.»*

### **Idretten viktig for hele arbeiderklassen**

I dag er situasjonen at den allmen krise i kapitalismen skjerpes. De to supermaktene rustet til krig. De undertrykte folkenes kamp mot imperialismen er i stadig framgang, samtidig som arbeiderklassen i de imperialistiske og kapitalistiske landa nå gjennomfører mer omfattende kamper enn den har gjort på mange tiår.

Den eneste veien arbeiderklassen og de undertrykte folkene kan gå for å vinne seier er gjennom revolusjon, dvs. krig. Derfor er idrett og fysisk fostring et viktig strategisk spørsmål som det spesielt er viktig å vie stor oppmerksomhet i vår epoke. Kommunistene er gitt den historiske oppgaven å *gå i spissen* for arbeiderklassens og de undertrykte folkenes væpna opprør, derfor er det særlig viktig for oss.

Men det betyr ikke at idretten ikke er viktig for *hele* arbeiderklassen og det arbeidende folket, tvert imot. Det er arbeiderklassen og deres allierte som skal være rygggraden i en folkehær. Derfor betyr det at vi må ta opp kampen for at arbeiderklassen og dens allierte skal få best mulig muligheter for å drive fysisk fostring og idrett.

Å forstå dette prinsipielle og strategiske forholdet når det gjelder fysisk fostring og idrett, er viktig og nødvendig — men det er ikke tilstrekkelig. Som Mao Tsetung har påpekt: «Det er ikke nok å stille oppgaver, vi må også løse problemet med metodene for å gjennomføre dem. Hvis vår oppgave er å komme over ei elv, kan vi ikke komme over uten ei bru eller en båt. Løser vi ikke problemet med brua eller båten, er det nytteløst å snakke om å komme over elva.»<sup>1</sup>



I forhold til idretten, er det første spørsmålet som krever svar når det gjelder «båter og bruer» åssen vi skal forholde oss til idrettsbevegelsen, eller mer nøyaktig: idrettsorganisasjonene. Før vi får klarhet i det kan vi ikke gi svar på sjøl de enkleste problemer når det gjelder kommunistenes, arbeiderklassens og det arbeidende folkets fysiske fostring.

Et argument som på nytt og på nytt har dukka opp i diskusjonen om idretten er at «revolusjonære» må opprette sine egne idrettslag og at dette må være hovedlinja for en «revolusjonær» idrettspolitik. Begrunnelsene for dette varierer, men noen stikkord er: idrettsbevegelsen er reaksjonært leda, det er bare stjernene som prioriteres, vi trenger et nytt AIF osv.

Vi skal seinere komme tilbake til disse argumentene hver for seg. Men før vi gjør det må vi besvare en del grunnleggende og prinsipielle forhold.

#### Vårt utgangspunkt er å jobbe der massene er

Kommunistenes standpunkt har alltid vært å arbeide der hvor massene er, på arbeidsplassene, i boligdistriktene, på skolene og universitetet, i militæret osv. Den organiserte idretten har i dag en voldsom oppslutning. Norges Idrettsforbund (NIF) er den største organisasjonen i landet og figurerer nå med over en million medlemmer. Sjøl om dette tallet er noe høyt (bl.a. fordi en kan være medlem av flere idrettslag og pga. passivt medlemskap), må vi likevel regne med at over en halv million er aktive medlemmer av NIF.

Den borgerlige statistikken sier oss forholdsvis lite om de forskjellige klassenes idrettsaktivitet. De undersøkelser som er gjort, tyder på at folk fra de forskjellige klassene ikke har store forskjeller når det gjelder idrettsaktivitet og medlemskap i idrettsforeninger. Når det gjelder interesse for idrett, ser det ut til at folk fra arbeiderklassen er mer interessert enn folk fra andre klasser og lag.

Sjøl om det er en viss usikkerhet forbindi med talla fra disse undersøkelser, kan vi likevel være temmelig sikre på at *over halvparten* av NIFs medlemsmasse og aktivitet står arbeiderklassen for.

Men nå er det også slik at det først og fremst er *ungdommen* som driver idrett. Hele 27 prosent av aldersgruppa 15—24 år deltok i konkurranseidrett i 1969/70, mens 36 prosent sa de hadde deltatt i tidligere år.<sup>2</sup> Det betyr at nesten 2/3 av aldersgruppa 15—24 år driver med idrett kortere eller lengre tid.

Dette betyr at kroppskulturen er den viktigste bestanddelen i arbeiderklassens, spesielt arbeiderungdommens, kultur. Vi finner ingen annen kulturell aktivitet som er så omfattende og som i den grad preger arbeiderklassens liv.

Arbeiderklassen driver altså idretten sin i NIF. Dette er utgangspunktet vårt nå. Å forene seg med arbeiderklassen og det arbeidende folket i idretten må derfor bety at arbeidet i idretten må styrkes i dag. Det betyr ikke at vi mener at å jobbe innafor en borgerlig leda idrettsbevegelse er et prinsipp.



ikke at vi mener at å jobbe innfor en borgerlig leda idrettsbevegelse er et prinsipp. Vi mener at det tvert imot er et taktisk spørsmål som må besvares ut fra åssen vi best skal gå i spissen for å reise idrettsfolk fra klassen og dens allierte til kamp mot borgerskapet. Den beste måten å gjøre det på i dag er å forene seg med våre venner i idrettsbevegelsen.

Å forene oss med arbeiderklassen og dens ungdom der de er, ikke der vi ønska de var, det må være vår linje for idrettspolitisk som for alt annet arbeid. Derfor består oppgaven nå i å ta opp kampen i idrettsforbundet og i idrettslaga.

I tillegg er det særegne trekk ved idretten som forsterker konklusjonen vår. Idrettsbevegelsen har over 100 års erfaring i fysisk fostring. Det betyr at vi har et arsenal å øse av når det gjelder metoder for trening. Å «begynne for seg sjøl» ville i praksis si å begynne nesten på bar bakke på mange områder når det gjelder det reinte idrettslige.

### Erfaringene fra norsk idrettsbevegelse

Dersom vi ser på de erfaringene vi har fra norsk idrettshistorie får vi til fulle bekrefte konklusjonen vår om at å arbeide innfor idrettsbevegelsen er en forutsetning for å få idrettsfolk fra det arbeidende folket til å slutte opp om en progressiv og revolusjonær politikk.

Idretten i Norge blei organisert i løpet av siste halvdel av det nittende hundreåret. På den tida var det først og fremst skytteridretten som dominerte. I 1880-åra sto den politiske kampen om parlamentarisme og nasjonal uavhengighet. Unionskreftene hadde sitt organiserte uttrykk på Stortinget og representerte klassemessig embetsstanden og deler av borgerskapet. Høires motpol var partiet Venstre, som krevde uavhengighet av Sverige og parlamentarisk styresett og representerte bøndernes og småborgerskapet i byenes interesser. I idrettsbevegelsen krevde Venstre at skytterne skulle få sine egne våpen, dvs. at de gikk inn for en begrensa folkevæpning som et ledd i kampen mot den svenske statsmakta. Høire, som dominerte ledelsen i idretten, gikk sjølsagt mot dette, og fortsatte politikken med å *låne ut* våpen. Kampen innfor idretten var kvass, så kvass at etter ei tid brøyt en del skytterlag ut og danna sin egen organisasjon, Folkebevæpningsamlagene. Folkebevæpningsamlagene blei bastionen for innføringa av parlamentarismen i 1884. De var det viktigste våpenet for å hindre den svenske statsmakta og Høire fra å gjøre statskupp.

Etterhvert som kampen mellom arbeiderklassen og borgerskapet utvikla seg, fikk dette også store konsekvenser for idrettsbevegelsen. Under streikekampene i 20-åra blei idrettsbevegelsen flittig brukt til verving av streikebrytere. Ledelsen i idretten, som var domiert av folk fra borgerskapet, gikk mot at det skulle treffes tiltak mot vervinga, et standpunkt som var gitt ut fra deres klasseinteresser. Arbeiderne derimot, hadde helt andre interesser: De krevde at streikebrytervervinga skulle stoppes. Etter hard kamp blei resultatet igjen splittelse — Arbeidernes Idrettsforbund blei danna.

### Arbeidernes Idrettsforbund

Arbeidernes Idrettsforbund (AIF) var i 20-



### Arbeidernes Idrettsforbund

Arbeidernes Idrettsforbund (AIF) var i 20- og 30-åra et viktig våpen mot degenerering hos arbeiderungdommen. Arbeidsløshetens selvødeleggende virkning, alkohol og kriminalitet blei bekjempa ved å trekke arbeiderungdommen med i idrettsmiljøet. AIF satte også som viktig oppgave å skolere ungdommen politisk. Mottoet til AIF var «Ikke treller, men frie menn». Arbeideridrettsfolk blei brukt til vakter på arbeidermøter og -arrangementer. AIF blei et viktig våpen mot fascisme og annen reaksjon, den deltok aktivt i kampen mot fascismen og la ned et stort arbeid for «boikott av Hitlers Berlin-OL i 1936.

Den viktigste krafta bak AIF var kommunistene. I de første åra etter stiftelsen var det kommunistenes politikk som dominerte, og de hadde flertallet i styret. Høyresosialdemokratiet tok etterhvert over i Arbeiderpartiet, og partiet stilte som oppgave å knekke kommunistene og deres politikk på alle områder. To områder sto sentralt for Arbeiderpartiet i denne kampen: Fagbevegelsen og idretten. De satte av sine dyktigste folk i idretten: Trygve Lie, Oscar Torp og Einar Gerhardsen, for å nevne noen. I 1927 blei kommunistene kasta fra styret i AIF. Rundt 1930 blei en rekke kommunister ekskludert fra AIF, og sosialdemokratiet fikk trumfa gjennom at AIF skulle bryte med Røde Sportsinternasjonale, hvor bl.a. Sovjet var medlem. Den revolusjonære idrettsopposisjonen svarte med å starte «Kampforbundet for Rød Sportsenhet» som slutta seg til Røde Sportsinternasjonale. I tråd med enhetsfrontpolitikken tok de revolusjonære initiativet til at AIF opptok forhandlinger med sovjetiske idrettsorganisasjoner om utveksling. Parallelt med dette oppløste Kampforbundet sin organisasjon og slutta seg til AIF.

Det tok lang tid og krevde en hard kamp mot arbeideridrettsfolkene før sosialdemokratiet nådde sitt endelige mål: å legge arbeideridretten under en såkalt «nøytral» dvs. «upolitisk» idrett. Først i 1939 kunne Trygve Lie se sin oppgave fullført, å underlegge arbeideridretten den borgerlige idretten. Den formelle underleggelsen skjedde først etter krigen.

### Under okkupasjonen

Under den tyske okkupasjonen av Norge var idrettsfolk blant de som gikk i bresjen for den nasjonale og demokratiske kampen. Det blei gjennomført en idrettsstreik mot nazistene. Denne idrettsstreiken var den første landsomfattende sivile motstandsbevegelsen mot tyskerne og varte hele krigen. Idrettsfolk spilte også en viktig rolle for den militære motstanden. Ved sida av patriotiske soldater og offiserer var de den viktigste rekrutteringskilden for de militære motstandsgruppene.



## Vi må utvikle arbeidet i idrettsbevegelsen

Tilbake til utgangspunktet: Vi hevda at norsk idrettshistorie var en bekreftelse på vår tese om at vi må ta opp kampen *innfor* idrettsbevegelsen. De kampene vi her har referert forholdsvis summarisk er de viktigste kampene som har vært i idrettsbevegelsen i Norge. I alle sakene starta de revolusjonære og progressive med et tålmodig arbeid for å mobilisere idrettsfolk gjennom arbeid *innfor* den allerede eksisterende idrettsbevegelsen — til tross for at den gjennomgående har vært reaksjonært leda. Venstrefolk arbeida lenge *innfor* en idrett som var leda av reaksjonære offiserer og Høirefolk. Dette var en forutsetning for å skape en slagkraftig nasjonal skytterbevegelse. De revolusjonære arbeideridrettsfolka sto lenge i det borgerlig leda idrettsforbundet, noe som var en forutsetning for å bygge opp et slagkraftig AIF. Under krigen utgjorde det overveldende flertallet av idrettsfolk et veldig potensial for den nasjonale uavhengighetskampen. På grunn av at ledelsen i idretten var kontrollert av folk fra hjemmefrontsledelsen blei kampen ført inn i forholdsvis ufarlige former (begrense kampen til passiv motstand). Men dette røkkes ikke ved det faktum at det var riktig og nødvendig å forene seg med idrettsfolk i idrettsbevegelsen og utvikle kampen videre der.

Derfor er det tvingende nødvendig for kommunister, revolusjonære og progressive å fortsette og utvikle det arbeidet som nå drives *innfor* idrettsbevegelsen. Dette er en forutsetning for å forene seg med de hundretusener av idrettsfolk fra arbeiderklassen og dens allierte. Det er nødvendig ut fra prinsippet for alt politisk arbeid, å forene seg med massene der de er. Denne tesa bekrefte også utfra erfaringene fra norsk idrettshistorie.

*Men samtidig er erfaringene fra den norske idrettshistoria bevis på at antagonistiske klassemotsetninger nødvendigvis fører til splittelse. Som vi skal utdype seinere i artikkelen, er det antagonisme innfor NIF i dag. Arbeiderklassen og borgerskapet har uforenlige interesser også i idrettspolitikken, derfor må arbeiderklassen ha som langsiktig mål å skape sin egen idrettsbevegelse.*

## BORGERSKAPET HAR KONTROLLEN I IDRETTSLEDELSEN

Idrettsledelsens standpunkter og praksis har gjennomgående vært reaksjonær. Vi behøver ikke gå lenger tilbake enn til OL i Montreal for å gi noen smaksprøver. Her forsvarte de aktivt Taiwan-regimet og motarbeida like aktivt de afrikanske statenes kamp mot New Zealands deltakelse. Dette faller helt inn i mønsteret fra de siste tiåra, med støtte til Sør-Afrika gjennom Davis Cup, til oberstjuntaen gjennom Hellas-EM osv. På samme måte legger de idretten åpen for kapitalens snylting på idretten, prioriterer eliten osv.

Vi skal snart gå nærmere inn på disse sakene, men før vi gjør det skal vi se litt nærmere på klassesammensetninga i idrettsledelsen. Skal vi forstå innholdet i den hers-



Vi skal snart gå nærmere inn på disse sakene, men før vi gjør det skal vi se litt nærmere på klasesammensetninga i idrettsledelsen. Skal vi forstå innholdet i den herskende idrettspolitikken og finne grunnlaget for motsigelsene i idrettsbevegelsen og de kampene som føres, må vi finne ut hvordan klassene står mot hverandre i idrettsorganisasjonene.

Vi har tidligere slått fast at det overveldende flertallet av idrettsfolk tilhører arbeiderklassen og det arbeidende folket.

### Klasesammensetningen

Når det gjelder idrettsledelsen, blei det foretatt en undersøkelse av klasesammensetninga av den i 1973.<sup>3)</sup> Den viste at ca. 11 prosent av toppledelsen i norsk idrett (Idrettsstyret, styret i Norges Olympiske Komite, styrene i de fem største særforbunda og formennene i de øvrige forbunda) tilhørte monopol- og storborgerskapet. Ca. 14 prosent tilhørte det øvrige borgerskapet, mens ca. 55 prosent tilhørte småborgerskapet. Arbeiderklassen utgjorde bare 8 prosent av idrettsledelsen, og alle som blei regna dit tilhørte periferie sjikt. (En fullstendig oversikt over de forskjellige organenes sammensetning er gjengitt i tabell 1.)

Småborgerskapet har altså en *tallmessig* overvekt i det samla materialet. Men det er ikke dermed sagt at den samla norske toppidrettsledelsen domineres av småborgerskapet.

Småborgerskapet dominerer styrene i de fem største særforbunda og blant formenn/presidenter i de resterende forbunda. Småborgerskapets dominerende stilling her gjør at antallet blir så stort. De viktigste organene er Idrettsstyret med valgte utvalg og styret i Norges Olympiske Komite, som er de øverste organene for den *samla* idrettsbevegelsen. I disse organene er det borgerskapet — spesielt stor- og monopolborgerskapet — som utgjør tyngden og innehar sentrale posisjoner.

Den partipolitiske sammensetninga av toppledelsen blei også undersøkt. Det viste seg at Høyre dominerte, mens DNA og de øvrige borgerlige partiene hadde forholdsvis liten tyngde.

Denne undersøkelsen blei altså foretatt for tre år siden. Sjøl om det i mellomtida har vært nyvalg til de fleste av de organene som blei undersøkt, er det ingenting som tyder på at situasjonen er vesentlig forandra. Den viktigste forandringa som har skjedd er at DNA etterhvert har prioritert enkelte av sine folk til toppverv i idretten (f.eks. Jan Gulbrandsen). Dette varsler antagelig en større prioritering fra DNA sin side når det gjelder idretten. At partiet avholdt en landskonferanse om idrett i -72 er også uttrykk for dette.

Interessant er det også å merke seg at forsvarsledelsen jevnlig setter av sine folk til ledende verv. I undersøkelsen fra -73 satt lederen for kontoret for fysisk fostring i forsvar i Idrettsstyret (oberst Schanke). Han er nå skiftet ut med generalinspektøren for hæren, som nå er formann i NIF (generalmajor Ole J. Bangstad).



## Sosialdemokratiets svik

Den storborgerlige kontrollen går tilbake til oppløsninga av Arbeidernes idrettsforbund. Grunnlaget for oppløsninga blei lagt av de sosialdemokratiske lederne allerede i begynnelsen av 30-åra. Sosialdemokratiet sto for borgerskapets politikk i arbeideridretten, de førte ikke bare en politikk som resulterte i at arbeideridrettsorganisasjonene blei oppløst, de hadde det som uttalt målsetting helt fra begynnelsen av 30-åra. Å knuse arbeideridretten betydde også å nedkjempe kommunistene i AIF. Etter krigen blei «sammenslåinga» sluttført. Sosialdemokratene mista da tilsynelatende all interesse for ledelsen av idrettsbevegelsen og overlot den til høyere militære og borgere med tilknytning til andre borgerlige partier — først og fremst Høyre. Dette er nok en bekreftelse på at sosialdemokratenes interesse for arbeideridretten lå i å få den nedlagt som sjølstendig bevegelse og få den underlagt en fast borgerlig ledelse. At sosialdemokratiet gikk inn i arbeideridrettsorganisasjonene var en *taktikk* og ikke noen prinsipiell linje. I Sverige, f.eks., gikk sosialdemokratiet *ikke* inn i arbeideridretten, men fortsatte å støtte det borgerlige idrettsforbundet. Grunnen til denne taktikken var at arbeideridretten var svak i Sverige. I Norge derimot, blei den så sterk og livskraftig at det blei nødvendig å gå inn i den og oppløse den innafra.

## OPPOSISJONEN VOKSER

Borgerskapets politikk i idretten har etter krigen møtt større og større motstand etterhvert. I den første tida fikk den ture fram nesten uhindra. Hovedpunktene i deres politikk har vært politisk passivisering av idrettsfolk under dekke av at idretten er «upolitisk», prioritering av eliten på bekostning av masseidretten og stadig økende kapitalinvesteringer i idretten.

Men til tross for borgerskapets faste ledelse har det hele tida vært motstand mot den politikken ledelsen har stått for. Etter krigen kom denne motstanden lite til uttrykk. Borgerskapets sterke stilling og den politiske stabiliteten prega også idrettsorganisasjonene. Noen store kampsaker vet vi for vår del ikke om i idrettsbevegelsen fra krigen (til rundt 1960). Arbeiderklassens politikk i idretten kom lite til uttrykk, og noen organisert opposisjon kan en ikke snakke om.

### Kampene i 60-åra

Etterhvert tok opinionen mot imperialism, rasisme og fascisme seg opp i Norge. Spesielt arbeiderklassen og ungdommen var drivkraft i denne kampen. Kampen fikk også konsekvenser for idretten, ja, til tider var idrettsbevegelsen i brennpunktet for den. Tre saker var spesielt viktige. Den første var i forbindelse med Davis Cup-turneringene 1964 og -65, med store demonstrasjoner i Oslo mot at Norge spilte tennis mot Sør-Afrika. I 1968 vedtok Idrettsstyret at ingen norsk idrettsutøver skulle stille opp i konkurranser mot deltakere fra de landa som invaderte



spille tennis mot Sør-Afrika. I 1968 vedtok Idrettsstyret at ingen norsk idrettsutøver skulle stille opp i konkurranser mot deltakere fra de landa som invaderte Tsjekkoslovakia i August 1968. I denne saken brøyt Idrettsstyret med sin tidligere praksis på grunn av den svære opinionen i folket. Men samtidig blei vedtaket en del av den reaksjonære kampanjen som invasjonen blei brukt til fra de borgerlige partiene, med antikommunisme og propaganda for USA-imperialismen og NATO. Den siste viktige saken det sto stor kamp om var friidrettsforbundets deltakelse i friidretts-EM i Hellas høsten 1969, et arrangement som oberstjuntaen arrangerte som propaganda for seg sjøl og fascismen.

De kampene og diskusjonene som blei ført i forbindelse med disse sakene hadde stor betydning. De la grunnlaget for økt politisk virksomhet i idrettslaga og bidro til å lette på sløret over argumentet om den «upolitiske» idretten.

### EEC-kampen

Først i løpet av EEC-kampen var den politiske aktiviteten og diskusjonene blant idrettsfolk kommet så langt at det kunne utvikles en mer fast opposisjon. Den svære folkelige mobiliseringa mot EEC-medlemskap fikk sjølsagt også konsekvenser blant idrettsfolk. En hørte stadig vekk om Nei-til-EEC-slagord på idrettstøy o.l. I Holmenkollstafetten i 1972 blei fem lag diskvalifisert fordi de bar slagord på konkurransetøyet. Politi blei satt inn for å ta disse deltakerne ut av løpet.

En egen aksjon mot EEC blei satt i gang blant idrettsfolk etter dette. Gjennom den begynte progressive idrettsfolk virkelig å få kontakt med hverandre, og etter seieren i folkeavstemninga blei det satt igang et progressivt blad for idrettsfolk som fikk navnet BRYTNING. Oppgava bladet satte seg var å styrke diskusjonen blant idrettsfolk og utvikle ei idrettspolitisk linje som kunne samle de progressive på ei felles plattform.

Etterhvert har kampen spredd seg til flere områder. Kampen mot kvinneundertrykking i idretten har stått sentralt de siste fire åra. Spesielt har den stått om kvinnelig deltakelse i Holmenkollstafetten, den blei krona med seier i 1975.

### Kampen for masseidretten

Men også blant tillitsfolk på lavere og midlere nivå har opposisjonen vokst mot borgerskapets politikk i idretten. For disse folkene har kampen for masseidretten vært det sentrale. På Idrettstinget, NIFs høyeste organ, i 1971 tok denne opposisjonen til orde, riktignok vagt, og fikk flertall for et vedtak om at idretten lokalt måtte styrkes.

Prioritering av masseidretten har til og med slått igjennom i enkelte særforbund. Norges Orienteringsforbund har til tider prioritert dette som det viktigste og har dratt masse folk med i orientering. Volleyballforbundet har kuttet ut bevilgninger til landslag inntil videre, fordi de ville prioritere lokale lag og utbre idretten. Også innafor andre forbund har opposisjonen på dette området vært voksende.

### Idrettsaksjonen

I 1973 blei Idrettsaksjonen satt i gang.



lag inn til videre, fordi de ville prioritere lokale lag og utbre idretten. Også innafor andre forbund har opposisjonen på dette området vært voksende.

#### Idrettsaksjonen

I 1973 blei Idrettsaksjonen satt i gang. Den tok form av ei underskriftskampanje for sentrale krav: 1) Økte offentlige bevilgninger til idretten, 2) idretten bør være uavhengig av reklame- og forretningsinteresser, 3) lokallaga og idrett for alle må prioriteres og like muligheter for begge kjønn og alle aldersgrupper til å drive idrett.

Idrettsaksjonen var det første organiserte uttrykket for motstanden mot deler av idrettsledelsens reaksjonære politikk etter krigen.

Etter landskonferansen i -76 har aksjonen blitt en medlemsorganisasjon. Den har også utvikla prinsipp-programmet sitt og står i dag på en anti-imperialistisk og anti-fascistisk plattform og stiller sentrale krav for masseidretten i Norge. Idrettsaksjonen er den første organiserte opposisjonen etter krigen. Den har utvikla seg fra å være en tverrpolitisk aksjon til en partipolitisk uavhengig organisasjon i idrettsbevegelsen. Politisk representerer aksjonen en forening av den progressive aktiviteten som sprang ut av EEC-kampen og den kampen som idretts- og tillitsfolk har ført for masseidretten etter krigen. Aksjonen er den viktigste spiren til en sterk opposisjon innafor idretten mot borgerskapets klassepolitikk der.

#### NOTER.

- 1) Mao Tsetung: Skrifter i utvalg. Oktober. Oslo 1972. s.41.
- 2) Statistisk Sentralbyrå: Friluftslivsundersøkelse 1970. Oslo 1970. s. 35.
- 3) Kåre Kristoffersen: Frihet, sunnhet, kapital. Oslo 1974.
- 4) Mao Tsetung: Skrifter i utvalg, s. 40.

Tabell 1 settes på U-4  
Den ligger øverst i manusbunk en tape 2b



~~... og det er den borgerlige eller arbeider-~~  
~~... klasse.~~

Borgerskapet ønsker å passivisere og lede ungdommen gjennom idretten. Etter krigen har de i stor grad lyktes med det. Vi må derfor stille det som en sentral oppgave å reise politisk diskusjon i idrettsmiljøene, spre propaganda og mobilisere idrettsfolk til støtte for de kampene arbeiderklassen og andre klasser og grupper i det arbeidende folket fører. Ett sentralt felt blir streikestøttearbeidet. Etterhvert som klassekampen skjerpes vil borgerskapet mer direkte forsøke å trekke idrettsfolk inn i kampen mot arbeiderklassen, som vi så i 20-åra, hvor idrettsfolk blei brukt som streikebrytere. Derfor er det viktig å begynne dette arbeidet så raskt som mulig, slik at hovedtyngden av idrettsfolk slutter opp om arbeiderklassen og nekter å la seg bruke av borgerskapet.

Samtidig må vi, som Mao påpeker, i sitatet foran, hjelpe folk til å gå videre, til å forstå de større oppgavene som ligger foran slik at de vil kjempe til siste slutt for seier i revolusjonen. Dette er et langvarig og tålmodig propagandaarbeid og må gjennomsyre alt arbeidet vårt blant idrettsfolk.

Å kjempe for arbeiderklassens interesser i idretten betyr at kommunistene sjøl må drive idrett og være en del av idrettsmiljøene. Å få oppslutning om en slik politikk gjøres ikke ved å komme med erklæringer, men ved å ta del i idrettsaktiviteten og gå i spissen for de kampene idrettsfolk fører for sine nære interesser.

### **HVILKEN LINJE MÅ EN PROGRESSIV IDRETTSOPPOSISJON STÅ FOR I DAG?**

I det foregående pekte vi ut de sentrale oppgavene når det gjelder å føre ut en kommunistisk politikk i idretten. Dette er det maksimumsprogrammet som må prege arbeidet vårt.

Som Dimitrov påpekte er det nødvendig «å opprette aksjonsenhet mellom alle deler av arbeiderklassen uavhengig av om de tilhører det ene eller det annet parti eller organisasjon, ennå før flertallet av arbeiderklassen forener seg til kamp for å styrte kapitalismen og for den proletariske revolusjonens seier.»<sup>8</sup> Vi må også ha en politikk som gjør det mulig *i dag* å forene de kreftene som kan forenes i idretten mot borgerskapets politikk både politisk og organisatorisk.

Dette er Idrettsheftet tape 1, Lisehva kam-



### **Den idrettsbevegelsen står om og kommunistenes oppgaver i den**

Som kommunister stilles vi overfor den helt nødvendige oppgave å arbeid innfor idrettsbevegelsen. Vi stilles overfor mange kamper, små og store, som pågår. Det er vår plikt å stille oss i spissen for disse kampene dersom vi mener det alvorlig når vi sier at arbeiderklassens og det arbeidende folkets fysiske fostring er grunnleggende strategisk oppgave og når vi sier at et grunnleggende prinsipp i arbeidet vårt er å tjene folket. Vi vil derfor kort gjennomgå de viktigste kampene som pågår i idrettsbevegelsen og våre oppgaver i dem. Til slutt vil vi legge fram vårt syn når det gjelder en del stridsspørsmål innfor opposisjonen.

Usikkert hvor denne biten skal plasseres



## KAMPEN FOR DAGSKRAVA

Kampen for dagskrava spiller i dag en sentral rolle i idretten. Kommunistar har alltid stilt det som en viktig oppgave å gå i spissen for dei kampene massene fører for sine nære interesser. Mao Tsetung uttalte i 1934: «Vi bør overbevise massene om at vi står for deres interesser, at våre liv er nært knyttet til deres. Vi bør hjelpe dem til å gå vidare frå disse tingene til ein forståelse av dei høgere oppgavene vi har satt fram, oppgavene i den revolusjonære krigen, slik at dei kommer til å støtte revolusjonen og spre den til hele landet, følge våre politiske appeller og kjempe til siste slutt for seier i revolusjonen.»<sup>4</sup>

Kampen for dei nære interessene til det store flertallet av idrettsfolk føres først og fremst for økte offentlege bevilgningar til idretten og uavhengig av reklame- og forretningsinteresser, prioritering av masseidretten og dei lokale idrettsmiljøene og mot kvinneundertrykking i idretten.

Når vi skal analysere kampen for masseidretten er det viktig at vi har klart for oss hvilken forhistorie denne kampen har. Helt frå idretten blei organisert har det stått strid om idrett og fysisk fostring skulle drives av det store flertallet, eller om det skulle legges opp til idrett for et lite mindretall. Denne kampen har hele tida *prega* den idrettslege utviklinga i Norge (og den kommer til å prege den idrettslege utviklinga i generasjonar framover).

Rundt århundreskiftet begynte idretten for alvor å bli ein massebevegelse i Norge. Parallelt med dette foregikk det ein stadig mer omfattende spredning av idrettsaktivitetene. Spesialidretter som fotball, ski, skøyter osv. fikk ein dominerende stilling i forhold til den tidlegare «allmenne», militære idretten. Denne spesialiseringa bidro til å trekke flere og flere med i idrett og styrka dermed masseidretten og arbeiderkalssens idrett. Her hadde borgerskapet og arbeiderklassen et stykke på vei sammenfallende interesser mot den føydale, militære «allmennidretten». På 20-tallet var linja med «allmenn» idrett utradert i idretten.

Men det var sjølsagt motsetninger mellom borgerskapets og arbeiderklassens linje for idretten. Det kom klarere til uttrykk etterhvert som arbeiderklassen utvikla sin politikk på idretten. Arbeiderklassens linje kom klart til uttrykk i AIFs formål: «å samle arbeiderkalssens idrettsforeningar i Norge og virke for den fysiske og åndelige kulturs vekst til gagn for arbeiderklassen». For AIF sto kampen mot den borgerlege stjernedyrkinga sentralt: «Den borgerlege idrettsbevegelse legger an på å utdanne idrettsstjerner ... Den borgerlege idrett har bare bruk for stjerner og for å skaffe dem til veie og for å holde liv i dei skyes intet middel.»<sup>5</sup> Den sentrale oppgava i AIF var å utbre idretten til så mange som mulig for å styrke arbeiderklassens kampkraft.

Borgerskapets linje for idretten går ut på å framheve stjernene. Gjennom dette skapes individualisme og strebermentalitet. På denne måten søker dei å splitte arbeiderklassen gjennom idretten. Dette er det viktigste grunnlaget for borgerskapets politikk med å prioritere toppidretten og eliten og sette masseidretten i ein rekke.

Dette preger også sjølsagt borgerskapets



gelse legger an på å utdanne idrettsstjerner jerner og for å skaffe dem til veie og for å holde liv i dem skyes intet middel.»<sup>5</sup> Den sentrale oppgava i AIF var å utbre idretten til så mange som mulig for å styrke arbeiderklassens kampkraft.

Borgerskapets linje for idretten går ut på å framheve stjernene. Gjennom dette skapes individualisme og strebermentalitet. På denne måten søker de å splitte arbeiderklassen gjennom idretten. Dette er det viktigste grunnlaget for borgerskapets politikk med å prioritere toppidretten og eliten og sette masseidretten i annen rekke.

Dette preger også sjølsagt borgerskapets politikk for idretten i Norge i dag, en kikk på de borgerlige avisenes sportssider, sportsrevyen og de fleste særforbunds praksis skulle være beviser gode nok.

En viktig faktor som forsterker masseidrettens problemer er en dårlige økonomien. De offentlige bevilgningene står på langt nær i forhold til aktiviteten. Resultatet er bl.a. at idrettsfolk må bruke mye tid og krefter til å skaffe til veie penger ved bingo o.l. Mange steder forfaller idrettsanlegg fordi det ikke bevilges nok til vedlikehold, og de fleste stedene er det en mangel på anlegg.

Den svake økonomien er dessuten med på å bidra til at kapitlaen får lettere spill med å snylte på idretten gjennom investeringer. I mange land har viktige deler av idretten blitt et reint reklameagentur. Utviklinga hos oss går også på økt snylting på idretten fra kapitalens side. Dette undergraver masseidretten til fordel for elitedyrking og de begrensa mulighetene idrettsfolk har til å bestemme idrettspolitikken.

Idretten som brei massebevegelse er i dag trua av kapitalens politikk i idretten. De statlige krisebudsjettene og kapitalinvesteringene bidrar til å skjerpe utviklinga i retning av ensidig satsing på eliten, stjernedyrking og talentjakt. Kampen for masseidretten er omfattende, men foreløpig lite enhetlig. Som vi pekte på tidligere har den fått konsekvenser for hele forbunds idrettspolitik. Kampen for masseidretten må føres på det politiske, ideologiske og økonomiske planet.

Sviktede økonomi og satsing på eliten truer de lokale idrettsklubbene. Den lokale idretten trues også av sentraliseringa på lik linje med det øvrige kulturlivet i distriktene. Men også i beyne kjemper idrettsfolk for de lokale idrettsmiljøene. Særlig i de nye drabantbyene kan idrettsklubbene ha stor betydning for miljøet dersom idrettsfolk greier å organisere folk i idrettsklubbene og kjemper for masseidretten, anlegg og skikkelige bevilgninger.

Kampen mot kvinneundertrykkinga i idretten har vært ført med initiativ og framgang. Ledelsens reaksjonære politikk og ideologi har spesielt ramma kvinnene hardt, og kvinnene lider dobbelt hardt når det gjelder prioriteringer og bevilgninger. Den kampen kvinnene har ført i idrettsbevegelsen har først og fremst stått om deltakelse i arrangementer og idretter som bare har vært åpne for menn. Spesielt vil vi nevne friidrettsjentenes kamp for kvinnelig deltakelse i Holmenkollstafetten og fotballjentenes kamp for organisert idrettslig opplegg fra Norges Fotballforbund.



~~Dette er et utdrag fra idrettsorganet~~

### **KAMPEN FOR DE DEMOKRATISKE RETTIGHETENE**

Vi vil også kort trekke fram kampen for de demokratiske rettighetene. De viktigste sakene i idretten får idrettsfolk sjelden eller aldri være med å diskutere. Avgjørelsene tas over hodet på idrettsfolk. Ledere på lokalt og regionalt plan blir også ofte holdt utafør. Samtidig blir progressive idrettsfolk trua med eksklusjon fra idrettsbeveelsen dersom de driver politisk arbeid i idrettsbevegelsen. Til nå har forskjellige framstøt blitt slått tilbake, men vi må regne med at det blir hardere angrep etterhvert som opposisjonen nå har fått en skarpere politikk og etterhvert som den vokser i styrke.

### **DEN ANTI-IMPERIALISTISKE OG ANTI-FASCISTISKE KAMPEN**

Men politikken i idretten begrenser seg ikke bare til kampen for dagskrava. Idretten er en internasjonal bevegelse og blir prega av de kampene folkene over hele verden fører mot de imperialistiske landa, spesielt USA og Sovjet. Gjennom sin internasjonale utvekslingspolitikk har obrgerskapet i idretten til fulle vist at de ikke nøler med å kaste idrettsfolk inn i propaganda for imperialism, fascisme og rasisme dersom muligheten er åpen.

En progressiv idrettspolitik må derfor kjempe mot denne reaksjonære politikken og kjempe for at idrettsbevegelsen i Norge mobiliseres til å isolere imperialism, fascisme, rasisme og annen reaksjon i verden. Støtte til den tredje verdens kamp for frigjøring er en nødvendig oppgave å stille seg dersom en vil føre en progressiv idrettspolitik. Spesielt er det viktig å kreve at boikotten av rasistregimene i Sør-Afrika og Rhodesia skal bli hundre prosent effektiv. Vi må også fortsette kampen for idrettslig boikott av Spania, som Norge har hatt en forholdsvis omfattende utveksling med. Vi må også være på vakt overfor utveksling med fascistiske regimer som Chile og kreve boikott dersom slike forbindelser blir forsøkt tatt opp. Vi må kjempe for at frigjorte og uavhengige land som søker medlemskap i internasjonale idrettsorganisasjoner blir opp-tatt som medlemmer og kjempe for at Norge skal opprette idrettslige forbindelser med slike land.

Kampen mot fascisme og nazisme i Norge må også være et viktig felt. Idrettsfolk har stolte tradisjoner i kampen mot nazisme og fascisme. I dag blir disse tradisjonene tatt opp igjen. Oslo-studentenes idrettslag har på årsmøte vedtatt å nekte den nynazistiske banden medlemskap i klubben. Også Idrettsaksjonen har tatt opp saken og har krevd utelukkelse av nazistene fra idretten og slutta seg til fronten som krever forbud av Norsk Front.



arsmøte vedtatt å nekte den nynazistiske  
bevegelsen medlemskap i klubben. Også Idretts-  
aksjonen har tatt opp saken og har prøvd  
utelukkelse av nazistene fra idretten og slutta  
seg til fronten som krever forbud av Norsk  
Front.

### FOR ARBEIDERKLASSENS IN- TERESSER I IDRETTE

De kampene vi til nå har nevnt er det viktig og nødvendig at vi går i spissen for. Det er vår plikt å forene oss med alle som tar opp kampen for flertallet av idrettsfolks interesser mot idrettsledelsens politikk. Dette gjelder om nivået er lavt eller høyt.

Men det er ikke tilstrekkelig. Kampen må nødvendigvis føre på avveier dersom den ikke etterhvert smelter sammen med arbeiderklassens kamper. Vi stilles derfor overfor oppgaven å utvikle de kampene som føres slik at de kan bli slagkraftige og stå under ledelse av arbeiderklassen. Siden klassemotsigelsene i idretten er antagonis- tiske, vil vi med tida helt sikkert bli stilt over- for oppgaven med at arbeiderklassen og folket må organisere sin egen idrettsbeve- gelse. Etterhvert som kampene utvikles og arbeiderklassens politikk i idretten blir sterk og salgkraftig er det ingenting som tyder på at borgerksapet vil sitte rolig å se på at deres kontroll over den organiserte idretten vakler. All erfaring viser at motsigelsen mellom ut- byttene og utbytta vil slå ut i åpen splittelse før eller siden. Perspektivet er det samme i dag som da arbeideridrettslederen Carsten O. Aasebø skreiv: «Arbeiderne kan ikke se på idretten som noe ungdommelig og jom- fruelig, der intet har med arbeiderkalssens daglige sorger og kampe å gjøre. I idretten, som i alle adnre spørsmål, har arbeider- kalssen motsatte interesser av kapitalist- klassen».<sup>6</sup>

Eller for å si det med Filip Kota: «Ingen sosial bevegelse kan eller bør være uten ideologi, ... alle samfunnsmessige bevegelser eller organisasjoner har sine egne politiske oppfatninger som leder deres praktiske handlinger.»<sup>7</sup> Som enhver annen bevegelse har også idretten sin politiske og ideologiske linje. Derfor består problemet i hvilken ideologi og praktisk politikk som skal her- ske, om det er den borgerlige, eller arbeider- klassens.

Borgerskapet ønsker å passivisere og lede ungdommen gjennom idretten. ETter krigen har de i stor grad lyktes med det. Vi må der- for stille det som en sentral oppgave å reise politisk diskusjon i idrettsmiljøene, spre propaganda og mobilisere idrettsfolk til støtte for de kampene arbeiderkalssen og an- dre klasser og grupper i det arbeidende folket fører. Ett sentralt felt blir streike- støttearbeidet. Etterhvert som klassekampen skjerpes vil borgerskapet mer direkte for- søke å trekke idrettsfolk inn i kampen mot arbeiderklassen, som vi så i 20-åra, hvor idrettsfolk blei brukt som streikebrytere. Derfor er det viktig å begynne dette arbeidet så raskt som mulig, slik at hovedtyngden av idrettsfolk slutter opp om arbeiderklassen og nekter å la seg bruke av borgerskapet.

Samtidig må vi, som Mao påpeker, i sitretet foran, hjelpe folk til å gå videre, til å forstå de større oppgavene som ligger foran slik at de vil kjempe til siste slutt for seier i revolusjonen. Dette er et langvarig og tål- modig propagandaarbeid og må gjennom-



Vi vil isteden begrense oss til å diskutere noen saker som har stått i brennpunktet for diskusjonen innafor opposisjonen det siste året. Til slutt vil vi ta opp hva vi mener linja bør være når det gjelder OL, en diskusjon som det er viktig å starte allerede nå, siden det neste gang (1980) skal arrangeres i sosial-imperialismens høyborg — Moskva.

### TEORIEN OM «UTENOMIDRET- TSLIGE» SAKER

Kommunistene har alltid stått for ei linje med at idretten er et produkt av og en del av klassekampen. Derfor har idretten betydning for og står under innflytelse av den klassekampen som pågår internasjonalt og nasjonalt. Derfor må idrettsfolk ikke bare aktiviseres på strengt idrettslige saker, men at en også må mobilisere på andre områder av klassekampen. Det gjelder f.eks. den anti-imperialistiske og anti-fascistiske kampen.

Mot dette synet har det stått ei linje som har hevdet at opposisjonen ikke må ta opp såkalte «utenomidrettslige» saker, dens oppgave må være å begrense seg til å ta opp strengt idrettslige forhold. Gjennomført i sin fulle konsekvens innebærer denne linja at bl.a. Idrettsaksjonen verken kan ta stilling til fascistregimet i Spania eller til Norsk Front. Den kan heller ikke ta stilling til den kampen som den tredje verdens folk fører mot imperialismen.

Nå har ikke representantene for denne linja hevdet den med full konsekvens, i enkelte saker har de tatt stilling til såkalte utenomidrettslige saker, de har for eksempel gått inn for kravet om full idrettslig boikott av Spania og Chile. Grunnene til dette er flere. For det første råder det en del forvirring blant mange om hva prinsippet i virkeligheten innebærer, for det andre har det for enkelte vært umulig ut fra opinionen å gå imot slike krav.

Men til tross for at dette prinsippet ikke blir hevdet konsekvent, er det viktig å forstå hva det innebærer og klasseinnholdet i det.

Prinsippet er i virkeligheten ikke noe annet enn en lett forkledd variant av den «upolitiske» idretten. La oss derfor først undersøke litt nærmere hvordan tesen om den «upolitiske» idretten har blitt brukt i norsk idrett.

Da Folkebevæbningsamlagene brøyt ut i 1880-åra, blei de beskyldt for å føre politikken inn i idretten av de reaksjonære unionsforkjemperne. De reaksjonære sto for en unionspolitikk i idretten (ved å nekte å la skytterne få egne våpen) samtidig som de toet sine hender og sa de sto for en «upolitisk» idrett. I 20-åra ser vi at borgerskapet i idretten overtar denne taktikken. De hevder at det å treffe tiltak mot streikebrytervervinga er politikk, mens det å ikke treffe tiltak mot det *ikke* er politikk. På nytt framstår tesen om den «upolitiske» idretten fra utbytterne.\* Fra de siste tiåra kjenner vi argumentet best fra kampene om Davis Cup og friidretts-EM i Hellas. Her sto viktige representanter for det imperialistiske borgerskapet i Norge (Jan Staubo og Alf R. Bjørcke) og forsvarte støtten til rasistregimet i Sør-Afrika og oberstjuntaen i Hellas med at idretten er «upolitisk».



\* I 30-åra husker vi kampen for boikott av Hitlers OL. Nazister og andre reaksjonære brukte flittig argumentet om den «upolitiske» idretten flittig og hevda at «nazismen var idretten uvedkommende».

Taktikken med argumentene om den «upolitiske» idretten er i virkeligheten et dekke for borgerskapets politikk i idretten, for å få oppslutning og godkjenning på en politikk som er så reaksjonær at den ikke ville få snev av støtte i arbeiderklassen og folket dersom den blir kjørt fram åpent.

Å hevde at opposisjonen i idretten ikke skal ta opp «utenomidrettslige» saker som prinsipp betyr å hevde det samme som de reaksjonære har hevda så lenge moderne idrett har eksistert i Norge. «Upolitisk» idrett er borgerskapets linje for idretten. Derfor er det i og for seg heller ikke noe rart at denne linja også kommer til uttrykk innfor opposisjonen. Det er et uttrykk for at den kampen som pågår mellom klassene har sin avspeiling innfor opposisjonen.

Å hevde et slikt standpunkt vil si å propagandere for borgerskapets politikk i idretten. Det er ikke dermed sagt at alle som har hevda eller vært inne på dette standpunktet er reaksjonære borgere, tvert imot er det mange progressive som ikke har innsett hvilke konsekvenser et slikt standpunkt har og derfor hevda det. Men derfor er det desto større grunn til å legge vekt på at det er et reaksjonært standpunkt, for å overbevise de som virkelig er progressive og skille ut de som virkelig er reaksjonære.

#### Klassekamp eller klassesamarbeid?

Det er også interessant at linja med at opposisjonen ikke skal ta opp «utenomidrettslige» saker også har andre elementer i seg. Enkelte har hevda at opposisjonens viktigste oppgave må være å drive «ideologikritikk», som igjen innebærer at en anser holdninger og tenkning som det viktigste grunnlaget for motsigelsene i idretten. Resultatet blir at en legger opp til ei linje med å overbevise idrettsledelsen og de borgerlige politikerne. Derfor har også representantene for denne linja motvilje mot å peke ut den fienden kampen må rettes mot, og motvilje mot å mobilisere idrettsfolk til kamp for sine interesser.

I virkeligheten er derfor denne linja en klassesamarbeidspolitikk som på ingen vesentlige områder skiller seg fra borgerskapets politikk i idretten. Det er en politikk som vil gjøre opposisjonen til et haleheng til idrettsledelsens politikk.

Dersom opposisjonen lar seg blende av at viktige deler av idrettsledelsen skiller med etiketten «for masseidrett», vil den være dømt til undergang og ikke ha framtida i seg.

Det råder riktignok motsigelser innfor borgerskapet om idrettspolitikken. På den ene sida har en del av kapitalen som bruker idrettsstjerner som reklame og kapitalens behov for å splitte arbeiderklassen og folket gjennom spredning av individualisme, strebermentalitet og drømmer om å bli berømt. På den andre sida har en idrettens betydning for reproduksjon av arbeidskrafta og for de militære behov. Denne motsigelsen er et uttrykk for den grunnleggende motsigelsen under kapitalismen, på



leggende motsetningen under kapitalismen, på den ene sida, produksjonens samfunns-  
messige karakter og på den andre sida den private tilegnelsen.

Borgerskapet prøver å løse denne motsetningen på flere måter. En metode er regulering — idrettens øverste organer skal ha «kontroll» over investeringene. En annen metode har vært forsøk på å skille ut masseidretten i et eget forbund og overrlate toppidretten og en del av den øvrige konkurranseidretten til et «næringslivsforbund». Men disse forsøkene løser på ingen måte motsetningen mellom elite- og masseidrett, det bare regulerer utviklinga et stykke på vei.

Derfor er det heller ikke merkelig at en del idrettsledere (som generalmajor Bangstad og DNA-pamp Gulbrandsen) er «varme talsmenn» for masseidretten. De gjør egentlig ikke annet enn å uttrykke en del av kapitalens motsigelsesfylte ønsker. Det betyr at slike folk ikke er mulig å vinne for en progressiv idrettspolitik, de er representanter for kapitalen og fører ut dens politikk. Det kan bli aktuelt med taktiske allianser i visse saker, men denne alliansen kan aldri bli varig.

En idrettsopposisjon som vil kalle seg progressiv plikter å støtte den kampen folket i Norge og i andre land fører. Det betyr sjøl-  
sagt ikke at en slik opposisjon skal bli noen «reolusjonskvern» for alle mulige saker. Det viktigste grunnlaget for en opposisjon i idretten i dag må være saker som idrettsfolk føler angår dem direkte. Det gjelder både de problemene idrettsfolk fra arbeiderkalssen og folket har i idretten og det gjelder å mobilisere størst mulig del av idrettsbevegelsen til å kjempe for at idretten skal støtte de undertrykte folkene i verden mot imperialisme, fascisme og rasisme i internasjonal idrettsutveksling. Som sagt mener vi Idrettsaksjonens prinsippprogram er et godt utgangspunkt for en slik politikk. I dette programmet heter det bl.a. i innledinga: «Idrettsaksjonen ser det som sin oppgave å føre vidrere den tradisjonen i idretten som har kjempet for at idretten skal styrke folkets kulturelle liv og helse og som har kjempet mot undertrykking, rasisme og fascisme nasjonalt og internasjonalt.»

#### De Olympiske Leker — Moskva 1980

Helt til slutt vil vi ta opp diskusjonen om nødvendigheten av å kreve boikott av OL i Moskva i 1980. Sjøl om det er over tre år til det skal arrangeres neste gang er det viktig å starte diskusjonen allerede nå. Dette fordi det har rådd stor forvirring blant progressive, revolusjonære og kommunister på hvordan vi skal forholde oss til OL. Dessuten er OL et viktig spørsmål fordi det opp-  
tar store deler av folkets interesse, fordi det har innvirkning på idrettspolitikken i Norge og verden forøvrig og fordi det rett og slett er en viktig arena for kampen mellom de grunnleggende motsetningene i verden.

Det er ingen særlig tvil om at det er den internasjonale kapitalen som har ahatt hegemoniet i den olympiske bevegelsen. OL har gang på gang blitt brukt til å styrke handels- og eksportinteresser til kapitalen i de landa som har vært arrangører. Svært ofte har OL blitt brukt av oppadstigende imperialistiske stater som et middel til å styrke sin stilling økonomisk og politisk. Entreprenør- og sportsutviklingskapitalen har særlige interesser



økonomisk og politisk. Entreprenør- og sportsstjerne kapitalen har 254  
av slike arrangementer, men den øvrige kapitalen får muligheter for reklame via TV og overfor hundretusener av tilskuere fra hele verden.

For arbeiderkalssen og folket betyr det økt utbytting og skattelgging i arrangørlandet og spesielt arrangørbyen. Resultatet har blitt motstand og opprør. I Mexico demonstrerte tusener på tusener i gatene i tida like før OL. I Montreal gjennomførte bygningsarbeiderne omfattende streiker. Borgerskapet har svart med skjerpa undertrykking og fascifisering: I Mexico drepte politiet mange demonstranter og i Montreal blei det satt inn militære og væpna politi mot arbeiderne, i mange tilfeller sto de postert på arbeidsplassene for at arbeidet skulle gå sin gang.

For masseidretten i arrangørlanda er ikke OL noen styrke, tvert imot. Når en verdensby skal bygge en OL-arena bygges det et gigantopplegg som er egna til et gigantarrangement som OL. Sjøl om disse anlegga ofte kan benyttes etter OL — er de på ingen måte til gagn for idrettslivet i arrangørlanda og -byene. Tvert imot går det på bekostning av anelgg som masseidretten kan bruke — loklae, mindre bruksanlegg som en ikke må reise milevidt for å nå og som derfor kan bli en del av det lokale miljøet og styrke masseidretten der.

I de fleste deltakerlanda bidrar OL til en ytterligere priotering av eliten på bekostning av masseidretten og bidrar dermed til å styrke de sidene vi kjemper mot i idretten. Spesielt gjelder dette for arrangørlanda, hvor stemninga blir piska opp og hvor kapitalen får enda mer fritt spillerom i idretten ved å «tre støttende til». Derfor er det progressivt av folket i kapitalistiske og imperialistiske land går imot at deres land skal arrangere OL, slik de gjorde i Denver i USA.

Det er viktig å være klar over at det som til nå er nevnt bare er ei side ved internasjonal idrett generelt og OL spesielt. Det er også viktig å være klar over de progressive kreftenes stilling i internasjonal idrett. Idrettsbevegelsen inneholder sterke progressive krefter, til og med i mange kapitalistiske og imperialistiske land. Et godt eksempel på det var de amerikanske negernes demonstrasjoner i OL i Mexico til støtte for de svartes kamp i USA.

Men den viktigste og sterkeste progressive krafta i internasjonal idrett i dag er det folkene i den 3. verden som står for. Den 3. verden har spilt en stadig større rolle i internasjonale saker og har styrka enheten i kampen mot all imperialisme, spesielt mot de to supermaktene. Vi skal kort peke på



internasjonale saker og har styrka enheten i kampen mot all imperialisme, spesielt mot de to supermaktene. Vi skal kort peke på noen eksempler som er uttrykk for at den 3. verdens folk fører en framgangsrik kamp i internasjonal idrett. CIO (den internasjonale olympiske komiteen) har måttet ekskludere Sør-Afrika. Under OL i Munchen måtte Rhodesia utelukkes på grunn av de afrikanske landenes protester. Under OL i år blei Taiwan avvist fra lekene som representant for Kina, og de afrikanske landa sto enhetlig bak boikottaksjonen som blei gjennomført mot at New Zealand (som har hatt idrettslige forbindelser med Sør-Afrika) fikk delta. Til tross for at de afrikanske landa ikke klarte å presse CIO til å utelukke New Zealand har aksjonen gitt raske resultater. Det internasjonale friidrettsforbundet utelukka Sør-Afrika under en esejon i Montreal og regimet har også i praksis blitt utelukka fra FIFA — det internasjonale fotballforbundet.

Å stille seg utafor OL på prinsipiell grunnlag er et standpunkt som i ytterste konsekvens vil medføre at idrettsfolk skal delta i idrettsarrangement som er arrangert av et imperialistisk eller kapitalistisk land, eller hvor kapitalen står bak. Å ta et slikt standpunkt ville være enskidig — det ville bety at en bare så på den ene sida ved OL.

Å kreve boikott av OL er et spørsmål vi må ti stilling til ut fra hvert enkelt tilfelle, det er et taktisk og ikke noe prinsipiell spørsmål. Svaret må gis ut fra hvilken rolle det spesielle OL spiller ut fra klassekampen i verden (som er overordna) og i Norge (som er underordna).

La oss se litt nærmere på OL i Montreal for å vise hva vi mener. Canada var verdensland — et kapitalistisk land uten spesielle aggressive hensikter. De generelle kjennetegna når det gjaldt folket i landet: OL betydde økt utbytting og undertrykking. Men samtidig var den 3. verden innstilt på å delta og bruke lekene i sin kamp mot imperialismen. Etter vår mening hadde det ikke vært rett å kreve boikott i den situasjonen — spesielt ikke etterat Taiwan blei utelukka.

Men det hadde likevel vært riktig å kreve boikott fra Norges side etterat de afrikanske landa boikotta arrangementet fordi CIO ikke ville utelukke New Zealand fra lekene. Fra da av var lekene en kamp mot den 3. verden generelt og de afrikanske landene spesielt, og de var en støtte til illegitime staten Sør-Afrika. Den eneste måten å støtte denne kampen på hadde vært å kreve boikott fra Norges side.

På samme måte må vi vurdere internasjonale arrangementer i det hele tatt. Det var f.eks. riktig å kreve boikott av Hellas-EM i friidrett i -69 og det var riktig å kreve boikott av Berlin-OL i -36, men det er ikke riktig å boikotte alle friidrettens-EM eller OL av den grunn.

I 1980 går OL i Moskva. Sovjet er i dag et imperialistisk land. De østeuropeiske landa utbyttes hardt gjennom imperialistisk arbeidsdeling og ved at de må kjøpe dyrt og selge billig til «moderlandet». Gjennom Warszawpakten sikrer Sovjet sin militære kontroll over disse landa. I verden forøvrig styrker Sovjet sin kapitaleksport og skjerper den imperialistiske utbyttinga av verdens folk.

Men Sovjet er ikke bare en sosialimperialistisk stat, den er en aggressiv imperialistisk



Men Sovjet er ikke bare en sosialimperialistisk stat, den er en *aggressiv* imperialistisk stat som rustet til krig for verdensherredømmet. Den sikrer sine egne interesseområder ved militær intervensjon som de gjorde i Tsjekkoslovakia i -68 og som fremdeles er okkupert av Sovjetiske styrker. Den ekspanderer ut over sine egne interesseområder: I Angola har Sovjet sikra seg militær og politisk kontroll gjennom cubanske «frivillige» styrker, og i India støtter de aktivt opp om Ghandis fascistiske styre og sikrer seg større og større kontroll over landet økonomisk og politisk.

Sosialimperialismen har aggressive hensikter overfor mange andre land i verden, Norge er et av dem. Svalbard, kontinentalsokkelen, raketøvelser og landgangsovelser er ting som har vært tatt grundigere opp i Røde Fane tidligere, så vi skal ikke gå grundigere inn på det her.

Sovjet er en aggressiv, sosialimperialistisk stat som kjemper for verdensherredømmet og som forbereder en 3. verdenskrig for å oppnå det. Det er i det lyset vi må se OL i Moskva.

OL skal spille flere viktige oppgaver i denne politikken: Det skal bidra til å fortsette bestrebelsene på å vise at Sovjet har fredelige hensikter i tråd med sikkerhetskonferansene. Samtidig er det en del av kampen for det kulturelle hegemoniet i verden, som er én viktig del av kampen for verdensherredømme overhodet. Dessuten skal det bidra til at Sovjet viser sin styrke og setter seg i respekt overfor verdens folk og nasjoner.

OL er altså en del av de forberedelsene tsarene i Kreml går foran en 3. verdenskrig. Det er retta mot folkene over hele verden, både i de undertrykte landa og de kapitalistiske og imperialistiske statene, innebefatta Sovjet sjøl.

Derfor må boikott av Moskva-OL bli et viktig krav i og rundt idrettsbevegelsen i tida framover. Det må bli en viktig del av kommunistenes kamp mot sosialimperialismen i Norge og vi mener også at vi må kjempe for at opposisjonen i idretten skal ta del i denne kampen.

I denne artikkelen og i den forrige artikkelen har vi begrunna en del hovedstandpunkter:

1) Idrett og fysisk fostring er i ett og alt et produkt av klassekampen. Det har vært en betingelse for de herskende klassenes makt og for de undertryktes opprør. Idrett og fysisk fostring er en grunnleggende betingelse for å føre krig. Derfor er dette en viktig strategisk oppgave for kommunistene å stille, dersom det skal bli mulig å slå borgerskapet og imperialismen militært.

2) Med fysisk fostring og idrett er ikke bare en strategisk oppgave å stille for kommunistene, det er det for hele arbeiderklassen og det arbeidende folket. Grunnlaget for krigen mot borgerskapet og imperialismen er arbeiderklassen og dens allierte. Derfor er det ikke bare en betingelse at kommunistene har fysisk styrke og utholdenhet, det er helt nødvendig at arbeiderklassen og det arbeidende folket har det. Kampen for sosialismen er derfor også en kamp for at arbeiderklassen skal få skikkelige muligheter til idrett og fysisk fostring.



klassen og det arbeidende folket har det. Kampen for sosialismen er derfor også en kamp for at arbeiderklassen skal få skikkelige muligheter til idrett og fysisk fostring.

ø) Samtidig er idrettsbevegelsen den største organisasjonen i landet. Mange hundr etusen arbeidere deltar i den organiserte idretten, kroppskulturen er den viktigste bestanddelen i arbeiderklassens kultur. Vårt utgangspunkt er at vi skal tjene folket, derfor må de nære interessene til arbeiderklassen og folket i idretten vies oppmerksomhet, og vi må gå i spissen for kampen for dem. På den måten vil vi også styrke arbeiderklassen for de kampene de fører på andre områder.

4) Kampen for arbeiderklassens og folkets interesser i idretten må i dag først og fremst føres innafor idrettsbevegelsen, mot borgerskapet der. Vårt utgangspunkt er å kjempe sammen med massene der de er, og idretten drives for en altoverveiende del innafor idrettsorganisasjonene. Derfor må vi i dag styrke arbeidet innafor Norges Idrettsforbund og gå i spissen for å utbygge en organisert opposisjon. Spiren til en slik organisasjon ligger i Idrettsaksjonen, derfor må dette bli et viktig arbeidsfelt i tida framover.

5) Kampen i idrettsbevegelsen kan ikke begrense seg til en kamp for masseidretten og andre senvre idrettslige saker. Borgerskapet bruker aktivt idretten i nær sagt alle politiske saker, i kampen mot arbeiderklassen, støtte til imperialismen og fascisme osv. Derfor kan vi ikke la vær å ta opp og kjempe også på de disse områdene, noe annet ville være å gi borgerskapet fire tøyler i sin reaksjonære politikk. Vi mener at også opposisjonen i idretten må ta opp slike saker og stille seg i fremste rekke i kampen. Dette er en forutsetning for at opposisjonen skal bli en virkelig opposisjon, og ikke et haleheng til borgerskapet.



RØDR FANE RED.

I artikkelen om idrett som skal inn i RF i Mainummeret (så vidt jeg fårstå er det et avik ,som ( hvis mulig) må rettes opp. Det gjelder OL i 1980 Der er situasjonen at sommer OL går i Moskva. Så laggt er det bra i artikkelen. Men samtidig går vinter OL i USA (Lake Placide). Vi kjemper mot begge supermaktene. Begge OL er i prinsipp av samme type og tjener den samme hensikter for de to supermaktene. Derfor må vi kreveboikott både av OL i Moskva og Lake Placide. Nå er riktignok situasjonen at sommer OL er den viktigste saka, ikke spesielt fordi den går i Moskva men fordi sommer OL er det viktigste arrangementet, det samler den største innteressen både i verden og i Norge, fordi det har deltagelse fra ett mye større antall land. Men dette må ikke hindre oss fra å kjempe for boikott av begge arrangementene, noe annet ville være å begrense oss til en kamp mot bare den ene supermakta og la den andre gå fri. Dette er det prinsipielle og det viktigste.